

JAUNĀIS CEĻS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĪ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIEN,
1988. G. 30. JANVĀRIS
№ 5 (40)

Cena 2 kap.

LOPU ZIEMOŠANAI — VISU RŪPES

Trijos lopu ziemošanas mēnešos, rēķinot no govīm, izslaukts pa 1138 kilogramiem piena, kopā saimniecība šī produkta ražots par 401 centneru vairāk, salīdzinot ar šo pašu periodu pagājušajā gadā. Fermu sociālistiskajā sacensībā vādībā izvirzījušies Baibu novietnes kolektīvs, kur no govīm izslaukts par 1208 kilogramiem, par 160 kilogramiem vairāk pret iepriekšējo ziemošanu, un lielferma «Progress», kur izslaukts par 30 kilogramiem vairāk — vidēji no govīm — 1334 kilogrami.

Nobaroto liellopu vidējais svarts tos realizējot valstij, šoziem ir 490 kilogrami, 52 kilogramiem palielināts, salīdzinot ar attiecīgo periodu pagājušajā ziemošanā. Te ļoti daudz deva īpaši sagatavota lopbarība — labi sasmalcināta skābarība ar zāles granulām un spēkbarības piedevām. Tiklīdz cehā, kur tā tika sagatavota, radās avārija un uz laiku darbs tika pārtraukts, tas tūlīt atsauca arī uz dzīvsvāra pieaugumiem.

Šoziem labāks stāvoklis cūkkopības kompleksā. Saņemts un saglabāts vairāk par 930 sivēniem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas nozīmē, ka vairāk tiks ražots arī galas.

Visu fermu lopkopji stingri atbilstoši racioniem izlieto lopbarību. Tās pietiekami, taču mēs nepavisam neesam izšķērdīgi. Gan pēc aprēķiniem, gan stāvokļa dabā var droši apgalvot, ka paliks vairāk par trim simtiem tonnu siena, par pusotra tūkstoša tonnu skābarības, bet saknauģu pietiks līdz 1. maijam.

Tagad fermās dzīvnieki saņem vitamīnus — svaigas skujas, govīm laižam pastaigās. Nesen noslēdzās konkurss skates par labāko rajona saimniecību lopu ziemošanas organizēšanā, no 100 iespējamiem punktiem mūsu kolhoza lopkopji savāca 88,4. Tas ir labs rezultāts.

Pie šī jautājuma pakavēšos tuvāk. Nodrošinātība ar pašu ražoto lopbarību, tās uzglabāšanā un izmantošanā mums viss bija labā kārtībā, izņemot to, ka skates dienā vēl nebijām saņēmuši un sākuši izbarot skujas, ka mums, rēķinot uz vienu govī, sausā siena krājumi nesasniedza paredzamās divas tonnas un vairāk. Te var atsaukties uz nelabvēlīgo vasaru, kad nebūt ne viegli bija sagatavot arī to daudzumu, kas mums ir. Bet noteikumi ir noteikumi, tos nepielāgojām.

Tāpat saimniecības lopkopji sekmīgi pilda rādītājus produkcijas ražošanā. Lai gan izslaucam piena krietni vairāk, nekā citas saimniecības, un mums nav tik vienkārši panākt lielus kāpinājumus, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tomēr noteikumi paredz stingri — puspunkta par katrām pieciem kilogramiem kāpinājuma. Saimniecības darbu žūrija novērtēja ar 2,5 punktiem no 4 iespējamiem. Visos citos rādītājos šajā skates noteikumu nodalā bija pilns punktu skaits, kopā 10,5 no 12 iespējamiem.

Ganāmpulka atražošanas maksimā-

lais punktu skaits bija 15, mūsu fermu laudis savāca 12,7. Kā tas radās? Nedaudz vairāk par pusi ieguvām govju maksimālo sēklošanā 1988. gadā. Tiek prasīts, lai kāpinātu govju apsēklošanas procentu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, lai sēklošana būtu izdarīta telu iegūšanai labvēlīgākā laikā, lai netiktu samazināts govju skaits un lai no 100 iegūtu vismaz 85 telus. Mūsu darbs atbilst daļēji. Tāpat kā neesam samazinājuši govju skaitu, kuras tiek apsēklotas vēlāk par 90 dienām. Tāpat mums ne līdz galam izpildīta prasība par dzemdību boksu, stāvvietu, nodalījumu, dzemdību tīlņu iekārtošanu un izmantošanu, profilaktoriu un stāvvietu ierīkošanu piena perioda teljiem.

Tāpat pietrūka kārtības fermu teritorijā. Arī kūtsmēsļu glabāšanā, lai nodrošinātu to kvalitāti. Nav tā, ka gluži nekas nebūtu darīts, tomēr arī sūkumi dūrās acīs, un fādejādi par 0,2 punktiem komisija ieskaitīja mazāk. Nevienu punktu nespējām iegūt profesionāli tehnisko skolu (slaucēju grupu) komplektēšanā, jo netikām aizsūtījuši mācīties nevienu slaucēju uz Jaunaglonas profesionāli tehnisko vidusskolu.

Veterinārais darbs deva viena punkta mīnus — nav nodrošināta uzdevumu izpilde dzīvnieku saglabāšanā cūkkopībā.

Tāpat nepadarītas «astītes» palikušas arī fermu mehānismu tehniskajā stāvoklī un ekspluatācijā, drošības tehnikas ieviešanā ražošanas telpās, ugunsdrošības notei-

kumu ieviešanā un tamlīdzīgi. Katrā no šīm rādītājiem žūrija pa 0,1 punktam ieskaitīja mazāk, un kopā no astoņiem iespējamiem sanāca septiņi ar pusi.

Pa 0,2 punktiem zaudēts nobarojamo cūku turēšanā, vajadzīgā mikroklimata un grupu veidošanas nenodrošināšanā līdz galam, sivēnu ieguvē un saglabāšanā. Augstā līmenī atzīts darbs piena bloku un laboratoriju uzturēšanā, stāvoklis zirgkopībā un jauno lopu uzbarošanā, tāpat arī tas, ko saimniecība ieguldījusi lopu fermu rekonstruēšanā.

Tāpat, mums jāizdara savi secinājumi. Daudz kas no šīm nepadarītajām negatīvi iespaido ekonomiskos rādītājus, kam ļoti liela loma ir fermu kolektīvu pārejā uz darbu pēc kolektīva darbuzņēmuma.

Tas, ka mūsu saimniecības lopkopji ierindojās skates pirmajā vietā, nevar būt par pašapmierinātības rosinātāju. Jo taču strādājam ne jau konkursiem, bet paši sev. Lopu ziemošana rit pilnā sparā, līdz ganību cēlienam vēl ir tālu — vismaz trīs ar pusi mēneši. Izskatot lopu ziemošanas gaitu valdes sēdē, kur apspriesti arī skates rezultāti, par sekmīgu darbu fermās uzdots gādāt visiem. Un pirmkārt bez kavēšanās atjaunot barības maisījumu gatavošanu nobarojamiem liellopiem, novērst visas atklātās nepilnības un kļūmes.

IRINA NORKĀRKE,
kolhoza «Krasnij Oktjabrj»
galvenā zootehniķe.

Mežam nepatīk, ka tā noslēpumi tiek izpausti — jāpiebrauc pavisam tuvu, kad var saklausīt motorzāģa skaļo balsi un treilēšanas traktora urkskēšanu. Arī, kad egle krīt, izdvešot skaļu nopūtu, blakus cīsmā to nedzird. Bet, ko lai dara, ka tas ir galvenais celtniecības materiāls un cilvēkiem vajadzīgs? Septiņdesmit vai pat astoņdesmit gadus te stāvējušas, priecājušas par dzīvi un sauli,

Tiem, kuri šajās dienās devušies kokmateriālu sagādē, strādāt patīkami — sniega mežā nav, augsne sasalusi, laiks silts — var rīkoties ražīgi. To viņi arī dara — sagatavo kokmateriālus būvēm, apgādā fermas ar skujām.

ATTĒLĀ: vēl brīdis — un smudrā egle nogāzīsies šalkdama.

INTERVĪJA

Tradicionāli uzskata, ka sēja vēl tikai maija sākumā ir priekšlaikus un jāsteidzas. Vai tā domā arī kolhoza «Krasnij Oktjabrj» agronome Jevgenija Gurkina, kura aizvien galveno agronomi?

Nē, tā nav. Par pavasara sēju sākam domāt reizē ar labības plauju pagājušajā rudenī, kad sēklām tika novirzīti labākie graudi un sāka to kondīcijas īpašību uzlabošanu. Šie krājumi ar lielāku rūpību un speciālu režīmā tika izzāvēti, tīrīti un pārtīrīti.

— Un kāds rezultāts?
— Pašlaik mums visu vasarāju kultūru sēklu ir 105 procenti, tās atbilst ne mazākā par 1. klasi. Drošības fondā atbērtas 60 tonnas vasarāju. 75 procenti ilggadīgo zālāju sēklu atbilst 1 klasei, 120 procenti linsēklu — trešajai.

— Kādas tad kultūras tiks audzētas?
— Lielāko tiesu dažādu šķirņu mieži, auzas un nedaudz zirņu — šķirne, kura uz lauka neizbirst.
— Pērn vidējā ražība kolhozā

SĒJAS GAIDĀS

bija 48,3 centneri graudu no hektāra. Bet, pasakiet, kādas kultūras un šķirnes pārspēja vidējos rādītājus?

— Rudzi «Čulpan» deva 49 centnerus, mieži — gandrīz visi bija virs vidējā, bet augstāko ražību sasniegta divas šķirnes — «Ida» un «Svalef — 66095» — bezmaz turpat 50 centnerus, auzas «Selma» — 50,3 centnerus. Ziemājus — rudzus un kviešus audzējam pēc intensīvās tehnoloģijas principiem. Tos sējam pa 500 hektāriem. Tad vēl katru gadu vasarāju graudaugiem atvēlam 1500 hektārus, liniem — 175, kartupeļiem — 40, lopbarības saknauģiem — 100, un kukurūzai — 140 hektārus.

— Un kā ar mēslojumu?
— Lielāko tiesu izstrādājam rudenī, papuvēs, rušināmkultūru hektārs saņem ne mazāk par 100 tonnām organisko mēsli.
— Nedaudz par to, kā šogad

veicās ar sēklu gatavošanu?
— Ievērojami organizētāk un arī straujāk. To sekmēja arī papildus iespējas, kas nāca klāt. Tā bija PTR ražotā kalte ar jaudu 20 tonnas graudu stundā.

— Svarīgi ir laikā sagatavot tehniku, ar ko jāiziet uz tīrumiem. Kā šajā ziņā?

— Remonts norit pēc grafika, visu inventāru pieņem komisija, ko vada galvenā agronome. Pavasarī, īsi pirms došanās uz laukiem, tiks sarīkota kopīgā skate.

— Cik dienās domājat apspēties?

— Ne vairāk par desmit.

— Un vēl tāds jautājums: kāda ir gatavība sēklu kodināšanai?

— Pirmkārt, esam apgādājušies ar jaunsistēmu preparātiem, ko jālieto tuvu izsējas laikam. Otrkārt, darbs tiks organizēts straujā tempā — papildus uzbūvēts jauns kodināšanas punkts (divi bija agrāk), tā rezervuāru ietilpība ir 150 tonnas.

— Tāpat, daudz kas jau padarīts sējas gaidās, bet viss atlikušais būs laikā. Pie kā pašlaik strādājat?

— Kaltēs veic pēdējos pārtīrīšanas darbus, bet mēs, speciālisti, esam aizņemti ar sējumu izvietojumu. Vispirms tas jāizdara uz kartogramma, tad arī dabā.

— Lai jums labi veicās un šogad graudaugu raža ir vismaz 50 centneri no hektāra!

ATTĒLĀ: viens no kalšu meistariem Pjotrs Stepanovs.

MEŽA CIRSMĀS — ZĀĢU BALSIS

laiks iebūvēties jauno māju logu un durvju rāmjos, grīdās, kalpot cilvēkiem ilgi un skaisti. Diezgan smudras — no katras iznāk vismaz pa diviem balķiem.

Šogad mūsu vīriem izgadījās tā, ka var strādāt ideālos apstākļos. Sals uzcēlis tiltus un ziemas ceļus līdz cīsmām, bet tajās nav sniega — ja pērn, sacīsim, bija jābradā pa kupenām, tagad staigā kā pa galdu. Zem kājām čaukst nobirušās lapas un nokritušie zariņi.

Savos kolhoza mežos sagatavosim ap sešiem simtiem kubikmetru lietkosnes, egļu zarus savācām un sūtām uz fermām kā vitamīnbarības piedevu. Esam sagatavojuši arī ap 170 kubikmetriem malkas. Koksne ir ārpus teritorijas — valsts mežos pie Gribovas, no kurienes jāizved četri simti kubikmetru.

Savā būtībā esam melioratori, mūsu uzdevums gādāt, lai tiktu agrāk at-

jaunotas būvētās nosusināšanas sistēmas. Bet mežu ciršana — blakus specialitāte, ko esam apguvuši nesen. Šī trešā ziema, kopš mums uztic kokmateriālu sagādi un izvešanu. Vīri veļti laiku netērē, uzdevumu izpildīsim savlaicīgi.

Tad atkal būs jāatgriežas pie saviem ierastajiem darbiem. Pagājušajā sezonā Puščā, Zariņos, Zabegos un Leiniņšos atjaunojām vairāk par pusot-

ra simta hektāru nosusināto platību, kas desmitos kalpošanas gadu bija stipri nolietojusās — sistēmas aizsērējušas, valējie novadgrāvji aizauguši. Atjaunojām ap 86 kilometriem drenu tīkla, kapitāli iztīrījām un sakārtojām sešus kilometrus valējo grāvju. Daba paliek daba — ilgāku laiku netraucēta tā dara savu, un tieši pretējā virzienā, nekā cilvēkam vajadzīgs. Tā ka šajos grāvjos bija daudz darāmā. Pagaidām mums nav pienācīgas tehnikas, piemēram, krūmu griežu «Sekor», vai slīpi nostādāmo traktorvilkmes plaujmašīnu grāvju nogāžu apļaušanai — tas viss jāizdara ar sentēvu paņēmieniem — cirvi un izkapti.

Ļoti liels atspaidis mūsu brigādei ir treilēšanas traktors TDT-55, ko pirmo reizi esam aizgādājuši uz cīsmām un kurš balķēnu saišķus viegli un ērti savēl (tā sauktajās lejasgala krautuvēs (par augšgala krau-

(Nobeigums 3. lpp.)

Ienākumi no spaljiem

Kad pāri pilsētai linu fabrikas dūmenis laida melnas grīstes, varēja droši teikt, ka tur aizkūp nauda — siltuma uzturēšanai uzņēmumā dedzināja spalus. Aizvadītajā gadā šī, pagaidām nepieciešamā izšķērdība, jo katlu telpa pielāgota arī spalju dedzināšanai, tika samazināta līdz minimumam, atjaunota spalju uzkrāšana, presēšana un piegāde eksportam. Pērn tādējādi sagatavotas 573 tonnas,

par ko agrofirmai kasē ieplūda 49.000 rubļu naudas.

Iesākta siltumfrases būvniecība no jaudīgās siera rūpnīcas katlu mājas. Tad no pilsētas ainavas nozudīs garais metāla dūmenis, mazāk tiks piesārņots gaiss, visi spalji tiks savākti eksportēšanai uz valstīm, kur tiem liels pieprasījums.

Juris KAUSĀ

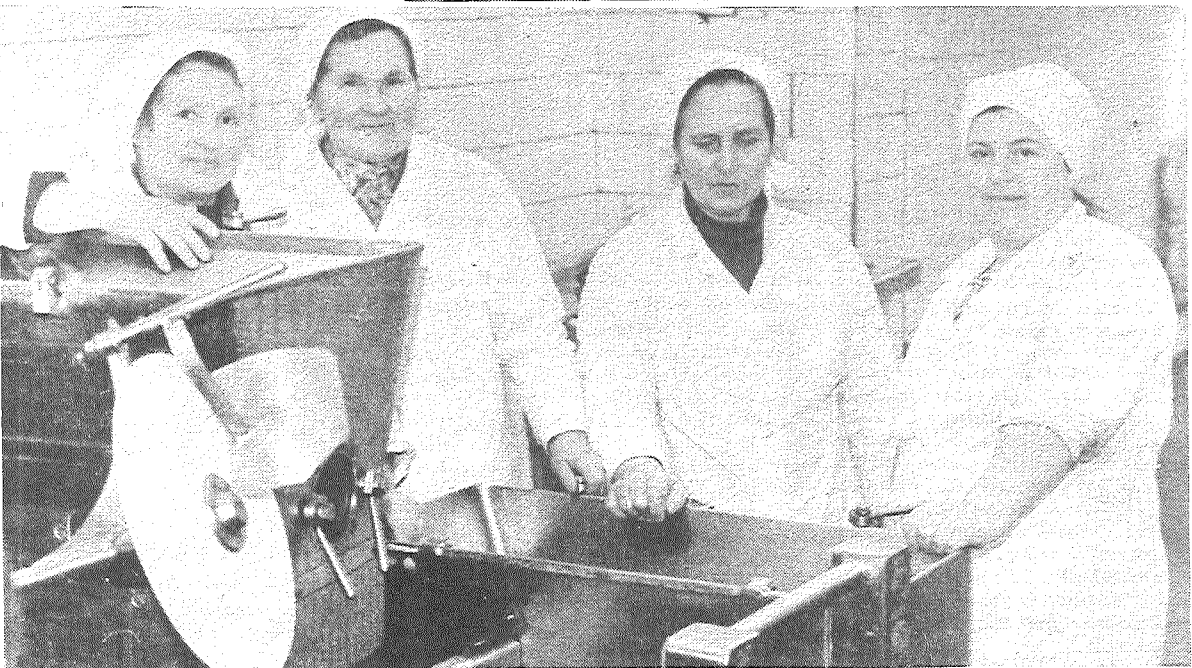
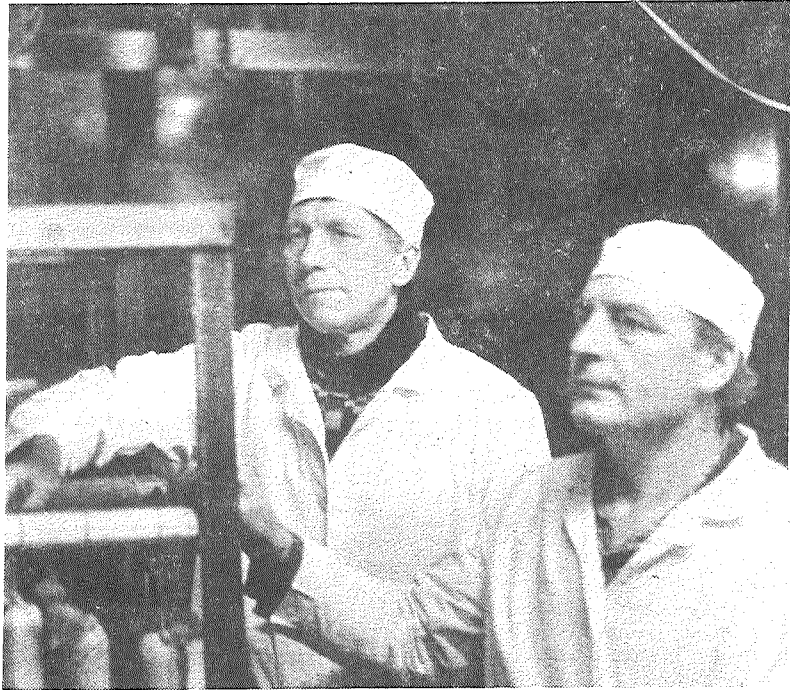
SEŠU ŠKIRŅU

desu izstrādājumus tagad ražo agrofirmas cehs. Tie ir vārītas desas «Doktoru», «Iecienītā» un «Vidzemes», kā arī kūpinātās — «Ukrainas», «Daugavpils» un «Krievu». Bez tam vēl gatavo arī ragū. Tiesa, pagaidām šo produktu veidu vēl nepietiek, lai pilnībā apmierinātu pašu strādnieku un kolhozieņu vajadzības. Desu ražošana tiks paplašināta.

Cehā strādā septiņi cilvēki, uzstādīta moderna iekārta.

ATTELOS: strādnieces Jelena Anuškova, Pelageja Senkova, Jelena Tumašova un Lidija Krjukova (no kreisās uz labo);

desu meistars Valentīns Skvorcovs un kūpinātājs Staņislavs Radzilovičs gatavo kūpināšanai kārtējo ražojumu.

Jauni vārdi kalendārā

Republikā darbojas kalendāru komisija, kura izskata tautas iesniegtos priekšlikumus par ierakstāmajiem jauniem vārdiem. Man bija uzdevums

salīdzināt dažādas laika grāmatas un raudzīties, vai visās ir vienādi vārdi. Tātad, bija jāiepazīstas ar daudziem un dažādiem vārdiem, veciem un jauniem, pierastiem un gluži svešiem vārītiem un svešu vārdiem.

Pagājušajā gadā izdevniecības kalendāru daļa saņēmusi vairāk nekā simtu jaundarīnātu personvārdu. Ja nosauktu kaut daļu no tiem, iznāktu diezgan uzjautrinošs saraksts.

Komisija vienotās par to, ka no šī simtnieka nākamā gada kalendāros būs četri jauni vārdi — Tīna, Elva, Lote un Ingmārs.

Gribētos, lai vārda diena katram cilvēkam būtu atšķirīgāka no pārējām, neparastāka. Citādi jau mūsu komisijai nebūtu vērts lauzīt galvu par vārdiem un vārda dienām.

S. V.

R. KAVINSKIS

2. turpinājums
Apvienoto Nāciju Organizācijā Zambija uzņēma Ģenerālās Asamblejas 41. sesijā kā Drošības Padomes nepatstāvīga locekle uz 1987. un 1988. gadu. Valsts vadība ir par starptautiskā saspīlējuma izkliedēšanu, nosoda imperiālistisko aprindu mēģinājumus saasināt stāvokli, iestājas par «karsto punktu» likvidēšanu pasaulē. Parasti atbalsta padomju miera iniciatīvas, tāpat arī programmu par kodolieroču un citu masveida iznīcināšanas līdzekļu likvidēšanu. Taču tajā pašā laikā atturas no ASV un citu Rietumvalstu agresīvā kursa tiešas

kritikas, nepievienojas nolīgumam par kodolieroču neizplatīšanu. Līdz šim laikam nav atzinusi Kampučijas Tautas Republiku. 1973. gadā pārtrauca diplomātiskās attiecības ar Izraēlu, iestājas par tās karaspēka izvešanu no arābu okupētajām teritorijām, par Indijas okeāna pārvēršanu par miera zonu.

Aktīvs ir Zambijas un Ķīnas attiecību raksturs, sevišķi ekonomikā. Sadarbības pirmais auglis bija dzelzceļa būve, ĶTR speciālisti tāpat palīdzēja izbūvēt autostrādi Lusaka — Kaoma, šoseju Serenžē — Samfja, agrorūpniecisku uzņēmumu Kafujā, tekstiluzņēmumu Kabvē, miltu fabriku Čingolā u. c.

Ar mūsu valsti Zambija uztur stabilus diplomātiskos sakarus, Padomju Savienībā bijuši gan pats prezidents, gan premjerministrs K. Musokotvane, ārlietu ministrs L. Ivananšiku un citi. Ekonomiskā un tehniskā sadarbība ir ierobežota — PSRS Zambijai piešķirusi piecus miljonus rubļu lielu kredītu dīzeļelektrostacijai, iekārtas, pašizgāzēju, uršanas iekārtu, aviotehnikas un cita iegādei.

Attīstas kultūras sakari. Mūsu valstī izglītību ieguvuši vairāk par 300 zambiešu, parakstīts protokols par televīzijas un radio programmu apmaiņu. Padomju pilsētas Dušanbe, Almalika un Mahačkala ir brāļu pilsētas Zambijas Lusakai, Kitvai un Ndolai.

Zambijā ir dažādas padomju pārstāvniecības, tajā skaitā arī Aeroflotes, TASS un žurnāla «Novoje Vremja» korespondentu punkti, preses aģentūras «Jaunumi» birojs. PSRS sūtnis Zambijā kopš pagājušā gada jūnija ir Oļegs Semjonovičs Miroškins.

...Un nu mēs esam spožajā aviolinerī IL-62. Ierūcas un aizvien augstāku noti uzņem dzinēji. Smaidīga stjuarte lūdz aplikt drošības jostas. Gluži nemanot esam atrāvušies no zemes. Strauji lejā attālinas Maskavas ugunis, lidmašīna uzņem augstumu. Stjuarte ik pēc brīža paziņo atrašanās koordinātes, augstumu virs zemes un temperatūru ārpusē — mīnus 50 grādi. Esam augstu virs mākoņiem, un tikai kaut kur virs Vidusjūras, kad mūs aizsniedz saules stari, pamanām, ka tie ir skaidrā rozā krāsā, tad kļūst sudrabinā balti. Pavīd arī pa «akai» — no mākoņiem brīvai vietai, tomēr neesam tik augstu, lai saskatītu kontinentu kontūras, bet valstu robežas, protams, tikai kartēs redzamas. Lejā uz zemes daudz zilgani brūnas un zilgani dzeltenas krāsas.

Lidmašīna traucas uz priekšu. Saule kāpj aizvien augstāk un mums pavēsta, ka temperatūra ārpusē tāpat ceļas. Visi ir mazliet uzbudināti, jo tuvojamies brīdim, kad mūsu lielais spīdekļis, kurš Latvijā decembra nogalē tikko spēj mazliet pakāpties virs horizonta, būs tieši virs galvas, lai tad sāktu palīkt iepakaļ. Ir taču dzirdēts, ka ar Ekvatora šķērsošanu saistās interesantas tradīcijas. Par to parūpējusies arī mūsu Aeroflote. Visi dalībnieki tiek sveikti ar šo notikumu, mums svinīgi pasniež nozīmītes ar aviācijas emblēmu, Zemeslodes attēlu, uz kura redzama arāja un zirga figūra, uzraksts: «Pārlidojušajam Ekvatoru. Aeroflote». Tai līdzās nāk Raksts, kurā teikts: «Lai ir zināms, ka (tādas un tādas zemes tāds un tāds pilsonis) šķērsojis Ekvatoru ar Aeroflotes lidmašīnu. No šī brīža un turpmāk debesu stihiju senslāvu pavēlnieks lielais Svarogs ņem savā visvarenajā aizbildniecībā laimīgo šī Raksta tīpašnieku un liek viņam izrādīt visu godu, kāds pienākas jebkuram ceļotājam, no vienas puslodes nonākušam otrā pa gaisa ceļu. Svaroga uzdevumā (seko lainera komandiera paraksts un Lusakas starptautiskā lidlauka spiedogs, datums).

Šis gaisa ceļš izrādījās ap 13000 kilometru garumā.

Kolektīvajam darbuzņēmumam — plašu ceļu!

Kolektīvais darbuzņēmums lopkopības fermās? Ir pamēģināts, bet ne vienmēr līdz galam izdevies. Vieni uzskata, ka to var ieviest lielās lopu novietnēs, ja vien izdodas izveidot pietiekami stipru un centīgu kolektīvu, citi turpretī domā, ka tam vairāk piemērotas mazākas novietnes. Bieži arī tālāk par sprišanu un atzīšanu, ka no tā, ja kolektīvs apņēmis strādāt pēc viena uzdevuma, atrādāt ir izdevīgi, tālāk arī netiek.

Pie mūsu kaimiņiem — Jēkabpils rajonā — rīkojušies pēc principa: «Nolemts — izdarīts». Pirms trim gadiem tā izdarīja divas saimniecības — kolhozs «Vienība» un Aknīstes padomju saimniecība, lai arī jaunajai darba organizācijai nebija nekādu tīpašu pamatu un priekšrocību. Lopkopības novietnes ražošanas nodalās izvietotas nevienmērīgi — vienā ir daudz lopu, bet maz ganību, arī iespēju sagatavot pietiekami lopbarības, otrā — pavisam pretēja aina. Tikai daļa piena lopu izvietota tipveida novietnē, bet citas grupas un nobarojamie dzīvnieki — nelielās mītņēs.

Kā brigādes darbuzņēmumu ieviest lopkopības kompleksos, ieteikumu pieteik, turklāt šādās novietnēs darbs ir specializēts, ieviesta vienota ražošanas tehnoloģija. Kādu laiku šajās saimniecībās vienlaicīgi eksistēja divas darba apmaksas sistēmas — kompleksos pēc vienotā darbuzņēmuma, bet mazajās fermās — parastā.

Saimniecību lopkopības speciālisti iepazinās ar pirmrindas pieredzi, kas tiek popularizēta PSRS TSS1, nolēma, ka pilnībā visur jāievieš vienotā sistēma — kopīgais darbuzņēmums.

Nolēma visu «mazo fermu» kolektīvus apvienot vienā brigādē. Kolhozā izveidoja vienu, bet padomju saimniecībā — divas tādas brigādes. Tās vada viens brigadieris un kolektīvu izvēlēta padome. Šie kolektīvi ietilpst ražošanas vienībā, kur arī augkopība strādā pēc vienota darba uzņēmuma pēc teritoriālā principa. Visas attiecības ar administrāciju re-

gulē kolektīvais līgums, kurā paredzētas tiesības un pienākumi, ražošanas uzdevumi un darba apmaksas sistēma.

Pamatā ir ražotās produkcijas realizācijas vērtība, tātad, ne tikai tās daudzums, bet arī kvalitāte. Jo vairāk piena tiek piegādāts pirmajā šķirā, jo izdevīgāk, jo rūpīgāk baroti lopu, jo augstāka to realizācijas cena, jo vairāk var saņemt algā. Norēķinus par katru produkcijas veidu pēc izcenojumiem izdara ik mēnesi atkārtībā no produkcijas realizācijas apjoma dotajā laikā sprūdi.

Starp darba darītājiem ienākumus sadala, ņemot vērā katru slodzi atsevišķas lopu novietnēs, darba līdzdalības koeficientu. Darba algas summa tiek ieskaitīti prektiski visi rādītāji — lopu skaits grupā, mehānizācijas līmenis novietnēs, ražotās produkcijas daudzums un kvalitāte, disciplīna un attieksme pret pienākumiem.

Un, lūk, rezultāti. Kolhozā «Vienība» gada laikā piena izslaukums no govīm palielinājās par 5,5 procentiem, dzīvsvāra pieaugumi nobarojamām cūkām dienā pieauga gandrīz par pusi, tajā pašā laikā pašizmaksas samazinājās. Līdzīgs stāvoklis ir arī Aknīstes padomju saimniecībā.

Ļoti daudz pūliņu, lai darbs abās saimniecībās kopīgā līgumuzņēmuma kolektīviem veiktos, ieguldīja ekonomiskie dienesti, ļoti precīzi izstrādājot visu līdz pēdējam sīkumam. Tāpat bija jāpastrādā arī administrācijai un sabiedriskajām organizācijām, kamēr lopkopējus pārliecināja. Tā jau vienmēr ir, ka jauno ļaudis uzņem ar zināmām bažām un neuzticību, kamēr pierod. Līdzēja arī tas, ka sākumā aprēķinus izdarīja divējādi — pēc jaunās un vecās metodes. Katram bija skaidrs, ka samaksa par galarezultātu nesamazina koptīgo izpeļņu, palīdz to godīgāk sadalīt starp brigādes locekļiem.

Te domā spert nākamo soli. Kolhozā «Vienība» kopīgās lopkopēju vienotā darbuzņēmuma brigādes ietvaros sīkajās fermās darbu organizēt pēc ģimeņu līguma principiem.

No vecāsmātes pūra lāde

Tiesām tāda es uzaugu,
Ne par vienu nebēdāj[u];
Puišiem knipi parādīju,
Par pļaviņu pāriedama.

1988. 2. 24

Tagad viņa jau pati ir vecmāmiņa diviem mazbērniem — puišiem un meitenītei. Bet kādreiz bija tāpat mazmeitiņa. Savu vecmāti gan neapceras — liktenis bija lēmis tai aiziet mūžībā agrāk. Bet māte Helēna zināja stāstīt, ka tās skanīgās dziesmas nākot vēl no senākiem laikiem, kā vecmāmiņu tīnes. Laikam gan arī neviens nepateiks, kad un kas sacerēja tik burvīgas un melodiskas dziesmas, kas vēl šobrīd dzīvo kopā ar mums. Un dzīvos, kamēr vien dzīvos tauta.

Viņas māte bija dzimusi viņā gadsimtā — 1896. gadā, pārkāpusi mūsu gadsimta sliekšni, tajā nodzīvojuši jaunavas un sievas mūžu. Vārkavas pusē arī mūsu racionālajā laikmetā, kad nav laika dziedāt pašam, kad no visām malām dziesmas skan svešās mēlēs, radio un magnetofonu dziedātas, kad cilvēks no sevis nevis brīvi un skanīgi izloka melodiju, cēli stāvēdams kalna galā, «lai balstiņa tālu skan», bet izspiež un izkrata tieši mikrofonam rīklē, un tas aizlidina arī trejdeviņiem kalniem un trejdeviņām jūrām, arī tagad ciena dziesmas.

Kam vairs vajadzīgs, lai lokās mežu gali? Un vai kāds, apdullināts moderno dziesmu koncertos ar decibelliem, vairs spēj saklausīt maigo vietējo tautas melodiju? Agrāk vajadzēja iemācīties daudzus pan-

šņus, lai dziesmā varētu izteikt savu noskaņojumu, jūtas, priecāties par dzīvi vai atzīties mīlestībā, tagad pietiek ar vienu rindu, ko atkārtot bez sākuma un gala.

Un tomēr izrādās, ka ir vēl tādi, kuriem vajadzīga vienkārša un iedzīvīgā balss izločšana, un vārdi, kam ne mazāka nozīme kā mēldiņam. Šī gadsimta sākumā, kad Helēna bija vēl meitas kārtā, viņai ar draudzenēm esot paticis iet ap rudzu lauku un dziedāt, savas balsis pieskaņojot vienu otrai, cieši saturoties rokās, lai dziesma nejausī nepārtrūktu pusvārdā. Laikam jau viņas izredzētais Jānis bija no tās pašas dziedātājtautas. Vārkavas pagasts skanējis vienā laidā. Tāpat — dziesmas mudināti cilvēki sanāca Helēnas un Jāņa mājās un dziedāja:

«Sauleite lēca,
gaismeņa ausa,
Meilo moseņa
celā faisējās.
Tev, meilo moseņ,
treis dorzi priekšā.
Pirmajā dorzā
kiukoj dzagiuze,
Ūtrejā dorzā
dzīd laksteigola.
Trešajā dorzā
sēd jauna meita.
Tev, dzagiuzeite,
oriski bārzi,
Tev, laksteigola,
soldonis ūdenis,
Tev, meilo moseņ,
sveša puseite...»

Un katras rindas pēdējie divi vārdi atkārtojas: «Ai, agri, agri gaismeņa ausa, ai, agri, agri celā faisējos, ai, agri, agri treis dorzi priekšā...» Ne jau visām bija tāda laime, kā Helēnai, ka varēja atrast draugu, ar kuru kopā dziedādami gāja darbā, dziedādami dzīvoja arī mājās, audzināja bērnus.

Tagad mums ir ļoti daudz grāmatu, kur tautas dziesmas sakopotas gan tematiski, gan pēc citām pazīmēm, lielākās un mazākās, biežākās un plānākās. Bet dziedātāju nav.

Tad, Helēnas un Jāņa laikos, pietika ar vienu «Dziesmu vācēlīti», pavīsam plānu un ar nodzēlētus lapām grāmatiņu, lai vārētu izdziedāties daudzi.

No tās pašas vācēlītes, no savām mātēm un vecmātēm bija saklausījušās melodijas meitenes, kuras, iedamas gar rudzu lauka malu, plūca zilās rudzupuķes, pina vainadzīņus un dziedāja. Par dzīvi, dabu, darbu, priecājās par savu esamību, un skuma, iedomājoties, ka agri vai vēlū šai bezbrūnīgajai un skaistajai jaunavu dzīvei būs jāsaka ardievas. Jo kura gan meitene negatavojās savai lielajai misijai dzīvē — kļūt par māti, audzināt un skolot bērnus, nodot viņiem tālāk senču tikumus, darba mīlestību, skaistā uztveri. Daudzās kāzās skan. Aizāsēde mo-

seņa aiz galdeņa...», bet Vārkavā tai ir kaut kas sevišķs, tikai šai pusei raksturīgs, kaut kāda īpaša smelze izskan vārdos: «Vairok šite tu nesēdēsi, šitos māmenis neklausēsi...»

Laikam gan nekur citur, kā vārkaviešos prot tik izteiksmīgi organizēt apdziedāšanu, ka pat daudz pieredzējušiem svotiem vaigu galos iemetas sārums. Ja jau par kādu negāciju smieties, tad atklāti un skaļi. Tāda jau tā tautas dvēsele. Par mūsu novada apdziedātāju spējām un talantiem slava kļūst pa visu republiku.

Sirsnīgi un ar maigumu dziesmās godina bērnu piedzimšanu, labu cilvēku dzīvi. Skumjas ir dziesmas, kas nāk no tālas senatnes un ko saglabājušas sirmās māmuļas — no viņām visvairāk dzirdēts par bārenīti, par grūto darbu svešos kungu tīrumos. Bet mūsu senčiem bija arī neizsakāms prieks par padarīto darbu, par savas zemes plekšņa sakopšanu. Vai tad pēc labi un laikā padarīta darba nedrīkstēja pacelt kausu laba alus? Senie zemnieki nebija mielpilsoņi, alus viņiem nebija, lai apdzertos un darītu nezin ko, tas bija jautrības uzturētājs. Darba, kurš bija sūrs un smags, nomaļņai vajadzēja svētķus. Un viņi rīkoja talkas. Cik par tām nav sacerēts dziesmu! Jautri un nebēdīgi tad skanēja dziesma, kurā atkal un atkal slavināts darbs, un nopelti sliņķi:

«Aitī ūls voceleite,
Aitī ūls voceleite,
Par ūstobu leigodama,
Par ūstobu leigodama.

Kas bejot orojeņi,
Kas bejot orojeņi,
Pacelit capureiti,
Pacelit capureiti.

As bej mīžu kasējaņa,
As bej mīžu kasējaņa
As pacēļu priekšautepu,
As pacēļu priekšautepu...»

«Bet lai arī svētki, lai līksme par padarīto darbu, tomēr tā nav pilnīga, jo «...Poša lelo mīžu vorpa guļ celeņa malēnā...» «...Gauži raud tei vorpeņa,
Kas guļ ceļa malēnā...»

Populāra tajos laikos bija: «Nok rudentinis, byus borge zīma...» Tā visdziļāk iespiedusies atmiņā Riebiņu kultūras nama etnogrāfiskā ansambļa dalībnieci Janīnai Cišai. Nobeigums nākamajā numurā

NO PIEREDZES

MELNRAIBĀ GANĀMPULKA PERSPEKTĪVAS

Ar melnraibā ganāmpulka audzēšanu kolhozs «Krasnij Oktjabrj» nodarbojas kopš 1982. gada. Bija izveidoti stabili pamati apgādei ar lopbarību un sākas importa lopu iepirkšana — Dānijas, Holandes un holšteinizēto Dānijas. Reizē ar to tika izvirzīti vairāki uzdevumi. Pirmkārt, piena izslaukumu palielināšana, jo holšteinizētais melnraibais ganāmpulks spēj jās laktācijā dot sešas līdz septiņas tonnas piena, tajā pašā laikā mūsu Latvijas brūnajām izslaukumi ir pie piecām tonnām. Pagājušajā, 1987. gadā, no šiem lopiem, kas lielāko tiesu izmītināti lielā fermā «Progress», kur to ir septiņi simti, vidēji no govīs izslauktas pa 5958 kilogramiem piena, tauku saturs — 3,89 procenti.

Visā aizvadītajā laikā, kopš saimniecībā ir melnraibas govīs, tagad jau iepirkto pēcnācēja, izslaukumi no tām par pusotru tonnām līdz divām tonnām pārsniedz izslaukumus no vietējām brūnajām. Otrkārt, apmēram 80 procenti LB lopu reaģē uz leikozī.

Treškārt, melnraibais ganāmpulks saimniecībai devis iespēju sekmīgi risināt gaļas ražošanas programmu. Šie lopi nobarošanā diennaktī pienemas svarā par 822 gramiem, 500 kilogramu dzīvsvāru sasniedz 18 mēnešos.

Patstāvīgi tiek sagādāts pietiekami daudz labas lopbarības. Šai ziemei, rēķinot uz vienu govī, tās krājumi ir 34 centneri barības vienību. Saimniecība nopietni pievēršusies kvalitātei. Vasaras mēnešos ganāmpulks tiek nodrošināts ar nesmalcinātu zaļbarību, ziemā — nepresētu sienu, kurš pamatā sagatavots no tauriņziežiem.

Slaucamās govīs ziemas periodā saņem skābsiena un koncentrātu barību. Lopbarība tiek diferencēta, sabalansējot sakņaugu un koncentrātu normas. Vasarā govīs ir ganībās.

Melnraibas govīs novietnēs tiek turētas piesietas, slaucam trīs reizes dienā, izmantojot iekartas ADM-8,

katru dienu tiek laistas pastaigās. Ganāmpulka atjaunošanai paredzētas teles līdz 20 dienu vecumam tiek turētas individuālos sprostos, tad jaungolu mītnēs grupās, bet no 12-13 mēnešiem — piesietas. Ziemā šie dzīvnieki tāpat tiek laisti pastaigās, bet vasarā — ganībās. Dzirdinām ar pilnpienu, vēlāk saskaņā ar atbilstošām normām linsēklu novārtījumu, vājienu.

Pēdējos divos gados telšu dzīvsvāra pieaugumi visās vecuma grupās ir labi. Piemēram, līdz četriem mēnešiem — 870 grami, līdz gadam — 710, vecākām par gadu — 677 grami. Apsēklotas tiek 18 mēnešus vecas un svarā vairāk par 400 kilogramiem telītes. Piekajā grūsnības mēnesī tās tiek sadalītas grupās un uzskaita tesmeņu pneimomehānisko masāžu ar aparātiem UPVN — 100 — DU. Iesākta telšu gatavošana apsēklošanai ne tikai pēc svara, bet arī pēc eksterjera uzmērījumiem, jo arī tam ir liela nozīme dzīvnieku tālākajā izmantošanā.

Pirmajā laktācijā govīs dod līdz 5400 kilogramiem piena.

Importa ganāmpulka ciltis kodolu veido 207 dzīvnieki, tajā skaitā ir elites kategorijas bulļu mātes no Dānijas un Holandes šķirnēm ar 7007 un 6727 kilogramiem piena, 4,1 un 4,49 procentiem tauku saturu, tāpat arī 1. kategorijas bulļu mātes no Dānijas un Holandes šķirnēm. Govīs, kas ir importa ganāmpulkā, pieder pie vadošajām Holšteinas līnijām: Reflector Sovering, Lakefield Fond Hote, Seiling Rockmann, Wis Ideal, ginekoloģiskajai grupai Montvik Chifain.

Mūsu saimniecības apstākļos govju holšteinizācija papildus pienu deva 458 kilogramus no govīs, tad no ganāmpulka, kurā ir 1000 govīs, papildus ienākumi sastāda turpat 68 tūkstošus rubļu.

Mūsu saimniecība šķirnes bulļus sāka pārdot 1983. gadā, tie bija dāņu šķirnes, pērn realizējam vairāk, turklāt arī holandiešu šķirnes, šogad paredzam pārdot 45 bulļus, kuri tāpat atbilst elites rekorda klasei.

JELĒNA KOROTKOVA,
ciltslīetu zootehniķe.

Piedalīsimies!

Šā gada martā rajona Tautas deputātu padome savā sesijā izskatījis jautājumu par arhitektūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanu, sakarā ar to tiek gaidīti visu iedzīvotāju priekšlikumi un ierosinājumi. Ļoti liela daļa šo pieminekļu apzināti un atrodas valsts aizsardzībā gan kā vietējie, gan arī republikas un Vissavienības nozīmes objekti, taču ne visi ir pieņemamā kārtībā, ne visi tiek izmantoti pienācīgā veidā. Riebiņu ciemā ir vairāki vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi: 19. gadsimtā celts muižas komplekss, pareizticīgo, kas tāpat pieskaitāma 19. gadsimta celtnēm, un katoļu (1909. gads) baznīca.

Tātad, piedalīsimies! Iedzīvotāju rokās ir tas, lai šis saraksts tiktu papildināts, lai paātrinātos aizsargājamo celtnu sakopšana.

MEŽA CIRSMĀS — ZĀĢU BALSIS

(Nobeigums. Sākums 1. lpp.)

tuvēm sauc tās, kas atrodas jau pie koksnes pārstrādes ceļiem). Šī tehnika bija ļoti gaidīta. Vairāk radīties iespēja ko iegādāties arī no komplekta, paredzēta novadgrāvju nogāžu un bermu kopšanai.

Jaunu meliorēto objektu ierīkošanu veic ūdenssaimniecības Preiļu pārvietojamā mehanizētā kolonna, bet mūsu uzdevums ir uzturēt kārtībā jau esošās sistēmas. Kā katru gadu, tā arī šogad paredzam darbus veikt divos simtos hektārus. Tur iepļānota drenāžas tīkla kapitālā rekonstrukcija, valējo sistēmu apkopšana.

Vladislavs ŪGAINIS,
melioratīvo darbu vadītājs
ATTĒLĀ: melioratori un tagadējie meža strādnieki Valerjans Pastars, Lufērijs Stepankova, Vladislavs Ūgains, Genādijs Gusevs, Pēteris Skutelis un Vladimirs Paradņikovs.
A. MEŽMAĻA foto

Amerikāņu lauku skolas

ASV tiek likvidētas nelielas lauku skolas un paplašinātas pārejas. Atsevišķos lauksaimnieciskos rajonos, kur maz iedzīvotāju, pamatskolu, kurām ir tikai viena klase, skaits pēdējos gados no 85 tūkstošiem samazinājies līdz 1 tūkstotim. Šī tendence turpinās arī 1986. gadā, no 11 tūkstošiem skolu apgabalu trijos tūkstošos skolēnu skaits bija mazāks par 600.

Nelielajām vidusskolām ir daudz grūtību tādēļ, ka trūkst līdzekļu.

Ir zināms, ka skolu esamība nodrošina apdzīvoto vietu stabilitāti, tāpēc lauku kopienas cenšas panākt, lai netiktu slēgtas mazās skolas, izmantojot dažādas kooperēšanās formas, tajā skaitā arī skolu apvienošanu. Tas dod iespēju ietaupīt līdzekļus skolotāju algošanai, taču tajā pašā laikā palielinās izdevumi skolēnu pārvadāšanai un arī paildzinās laiks. Tas nav izdevīgāk un ekonomiskāk.

Par visiem šiem jautājumiem raksta tādi izdevumi, kā «Farm Journal», «Farmline» un «Successful Farming». No tiem var iegūt ziņas arī par jaunievedumiem, ko amerikāņi cenšas ieviest skolās, lai varētu celt efektīvāki, nebet izšķērdīgiem līdzekļu izlietojumā.

Radikāli šos jautājumus risina Viskonsijas štata. Kopš 1980. gada tur darbojas kooperatīvs, kura apvienojusās 9 lauku skolas, veidojot vienotu izglītības sistēmu, kura izmanto kabelfelektivizācijas videoitklu. Šāda kooperēšanās devusi iespēju saglabāt nelielas lauku skolas, atteikties no skolēnu pārvadāšanas, samazināt pašnodarbinātību skaitu un uz jaunu mācību disciplīnu rēķina paplašināt apmācību programmu.

Pateicoties tehniskajiem līdzekļiem, viens skolotājs savā priekšmetā var vadīt mācību stundu vienlaicīgi visās deviņās skolās. Pie tam saglabājas saskares ar skolēniem elementāri.

ZIT centrs

Unikāls augu muzejs

Unikāls dabas liegums ir Igaunijas PSR Saaremaa salā — vistālākajā salā valsts rietumos, tā nosaukums — Viidumaa, ko zinātnieki dēvē par dabas botānisko dārzu. Astoņos tūkstošos gadu, kopš pastāv šī sala, tuvākajos kontinentos vairākas reizes mainījies klimats, kas radīja izmaiņas arī augu valstī. Bet Saaremaa, ko apskalo Baltijas jūra, kas krasu temperatūras pazemināšanos posmos sevī akumulēja siltumu, visu šo laiku klimatiskie apstākļi bijuši mīksti. Tādējādi saglabājušies visi agrākie augu veidi un parādījušies jauni.

Viidumaa dabas rezervāts salas rietumos iecerēts 1957. gadā. Dzīvnieki, kuri te sastopami, sevišķu interesi neizraisa, tie ir paši, kas dzīvo

visā republikā — zaķi, stīrnas, vāveres. Toties lieguma īstā vērtība ir augu valsts, kas par unikālu uzskatāma ne tikai šajā republikā, bet visā mūsu valstī.

Pavisam kopā rēķina 638 augu veidus, no tiem 33 ierakstīti Igaunijas Sarkanajā grāmatā, bet 11 veidi — Padomju Savienības Sarkanajā grāmatā. Lielākais daudzums no tiem ir reliktie, to veidu pārstāvji, kādi jebkad auguši klimatiskajos periodos Baltijas jūras baseinā.

Liegums aizņem samērā nelielu platību — 1094 hektārus, bet interesantākais ir tas, ka reliktie augi šajā platībā koncentrējušies mazāk nekā simta hektāru platībā.

Viidumaaes ainavas raksturīgākie

elementi — plavas, nogāzes, klātas ar mežiem, purvs, aizaudzis krūmājiem. Vissiltākais mēnesis ir jūlijs, gaisa vidējā temperatūra 18-19 grādi pēc Celsija, bet visaukstākais — janvāris, kad dzīvsudraba stabiņš noslīd līdz 2,5 grādiem zem nulles. Gada laikā ir 175 — 200 dienas bez salnām nakts, nokrišņu vidējais daudzums — 490-640 milimetri.

Augu muzejs uzdod arī daudzas mīklas. Zinātnieki, piemēram, meklē atbildi uz jautājumu, kāpēc šie retie augi neizplatās tālāk pa visu salu, uz tās austrumu daļu? Iespējamo iemeslu vidū tiek minēts tas, ka šajā salas daļā klimats ir aukstāks, tāpat tur nav pietiekami daudz nodrošinātas augsnes.

Metamorfōza

«Ražošanas apvienības «Izjauktkantoris» bijušais galvenais ekonomists Zigmunds Pumpiņš piesavinājās lielu naudas summu».

Avīžu ziņa

«Saskaņā ar iepriekšējo paziņojam, ka minētais pilsonis Zigmunds Pumpiņš nevis piesavinājās lielu naudas summu, bet savos papīros radīja situāciju iespējai piesavināties lielu naudas summu».

Avīžu ziņa

«Iepriekšējos izdevumos minētais pilsonis Zigmunds Pumpiņš strādā par sargu ražošanas apvienībā «Izjauktprojekts» un par citu neko nav strādājis».

Avīžu ziņa

«Ražošanas apvienības «Izjauktprojekts» kantora sargs Zigmunds Pumpiņš pašpalīdzības kasē iemaksājis lielu naudas summu teritorijas sakopšanai».

Avīžu ziņa

PIE TARTAKAS

Protams, katrai upei ir savs skaistums, sava daba, sava pievilcība. Mēs zinām, kur pasaulē ir visdzīvākā un kur visseklākā, kur platakā un garākā, kura upe izceļas vēl ar kādām īpašībām. Katram novadam ir sava mīlule, kurai cilvēki, tās īpašību un pazīmju noteikšanai pievieno ja ne vispārāko, tad pārāko pakāpi noteikti. Mūsu rajonā, protams, šis gods pienākas Daugavai, pa kuras krastu nostiepusies septiņā daļa no robežas. Tālāk jāpiemin Dubna — Daugavas jaunāko māsu, kura centīgi savāc ūdenus no sešām lielākām upēm un daudzām mazākām, lai šo krāšņo bukietu pasniegtu savai lielajai mātai.

Laikam gan no visām interesantākajām upēm, kas Dubnai atdod savus ūdenus, ir Tartaka. Ar Dubnu tā savienojas ne tā, kā teiksim Feimanka, Jaša vai citas — ieplūst Luknas ezerā, caur kuru tek Dubna.

Upes garums — 24 kilometri, uz katru no tiem — divu metru kritums. Šajā ceļā tā paspēj tā vai citādi saskarties ar 96 ezeriem. Tos, kurus pati nevar aizsniegt, pietuvina pieteka, kura novada Savīnu, Jazinkas, Biešona, Dilukšņa un vēl citu ūdenus, pati sev atstāj lielākos un slavenākos — Rušonas, Ciriša, Pakalņa ezerus.

Neiesim strīdēties, bet neizvai kur citur Latvijā ir tāda, tik bagāta ar ezeriem upe, ka te viskrāšņāk pavasaros zied ievas.

Savas gaitas Tartaka uzsāk Jaunaglonā no lielā Rušona. Tikko paspēj noskriet dažus metrus, kad tai ceļā hidroelektrostacija (60 kilovatu jauda), kuras ēka vēl tagad saglabājusies. Tā bija pirmā celtnē, ko atjaunot pēc kara sapulcējās apriņķa komjaunieši.

Tartakai izrādīts gods, uz tās uzceļot vēl arī Cirišu hidroelektrostaciju, kuras jauda bija jau divi tūkstoši kilovatu (1964. gads) un to pamatoti ierindoja starp lielākajām uz Latvijas mazajām upēm.

ATTĒLĀ: skats no Kameņecas aizsprosta.

Ventileators

Leduscērtes bruņinieki

Tagad man ir skaidrs, kā senāk tika dibināti dažādi bruņinieku ordeņi! Vieniem patika zobeni — tie bija Zobenbrāļu ordeņa kavalieri, vēl citi vairāk atzina muķtziērus — Muķtziēru ordeņi. Tagad modē nākušas ledus cērtes. Nedomājiet, ka tie ir zemledus makšķernieki, kuri augām dienām kvern uz ezera un, acis ne novērsuši, ķīķerē āliņģos, bet leduscērtes gul līdzās.

Vienā jaukā brīdī kaimiņi pavēsta: uzlauzts pagrabs! Aizeju, paskatots — kā tad, vaļā ir! Atslēga notriekta ar leduscērti, gul turpat uz grīdas, blakām stāv tā pati cērte.

Vai nu iesi labu mantu, vēl asu un diezgan jaunu, pamest dieva ziņā — pievācu. Tagad gaidu, kurš nāks pakal, lai varētu ierakstīt Leduscērtes bruņinieku goda leģionā. Viņu un arī draugēļus, kuri nozauguši velosipēda pakalējo riteni, kuri no citiem pagrabiem izzog ievārtīgu burkas un citus labumus. Ordeņi uzņemam jaunus un vecus, kuri var pierādīt gamadzību, katram tā loceklim tiek pasniegts pa cērte —

bruņinieku atšķirības zīmei un arī pagrabu uzlaušanas rīkam.

Citi gan rīkojas savādāk. Dibina paš aizsardzības kooperatīvus, apgādā māju ārdurvis ar viltīgām un drošām aizslēgšanas ierīcēm, lai nevardās svešas personas. Aplam. Jādibina krampjlauzu biedrības. Un jāapgādā ar mērķprogrammām: lai lauku asfaltu! Katru dienu taču jāliek zem dažādas komunikācijas, un katru dienu jālauz ielu segums.

A. AKOTS

Atradumu birojs

AFORISMI

Neapskaud citu, ja tam skaista sieva — tagad jau visu var izdekorēt no ārpuses.

Kandžas tecinātājs ir brīžiem bailīgs kā zaķis, drošs kā lauva un plīks kā baznīcas žurka.

Cienīja svešu mantu un pie savas tā arī netika.

Kungu laiki sen beigušies — sprieda valodnieki un «mutes bajārus» pārdevēja pa «mutes dzisinātājiem».

Splaudams uz ielas, iedomājies, kā būtu, ja tā tev splautu atpakaļ.

Visuzticīgākie ir dzērāji: degvīns tos krāpj ik uz soļa, bet viņi tam vienalga tic.

Pasaki, ko tu dzer, un es pateikšu — kur tu tiksī.

Bahusa gūstekņi

Kas ir Bahuss — to zina visi, mazāk ir tādu, kuri apjauz, kad, kas un kur nonāk tā gūstā. Par tiem, kuri, būdami šajā gūstā, vai, citiem vārdiem runājot, kunga prātā un kunga dūšā, izcēlušies, lasītājus tagad regulāri informē masu komunikācijas līdzekļi. Kungdūšnieku (Bahusa gūstekņu) pulki nav mazie, tāpēc mēs šeit pat nedomāsim minēt sarakstus, kuri pārstāv agrofīrmu. Pakāvēsimies vienīgi pie dažiem zīmīgākajiem. Jo vairāk tāpēc, ka viņi pārstāv tipiskas grupas un tipiskas novirzes.

Tie, kuri reibinošus dzērienus lieto katru dienu. Pagirāni, savārguši, drebošām sirdīm un rokām «kā štiki» ierodas darbā un nīkuļo līdz vakaram, ne strādātāji, ne mirēji, tad atkal stājas rindā pie dzērienu veikala. Cik pārstāvju ir šī novirziena grupā — neviens nav pētījis. Tāpat kā arī par otru: strādā nedēļu, mēnesi — ne mutē alkoholu, bet tad kā aizsāk, tā nedēļu neatraut. Lai netraucētu ar sūtīšanu darbā — noiet dziļā pagrīdē.

Tāpat grūti aprēķināms, kurš no viņiem vairāk noderīgs sabiedrībai.

Bet agri vai vēlū abi nonāk kolektīvu priekšā. Stāv un nevar aptvert, ko lai atbild uz jautājumu: kā tad būs tālāk?

Kolhoza «Krasnij Oktjabrj» pirmā ražošanas iecirkņa traktorists Jāzeps Rubans šādos gadījumos ķeras pie pārbaudītas metodes: lej gaužas asaras, solās laboties. Par nīkuļošanu un neierašanos darbā viņu citi mehānizatori bija izstūmuši no sava vidus. Iezēlināja, uzņēma atpakaļ. Solīja vairs uz to pusi neskatīties, kur stāv Bahusa uzliktās esmas. Dzīvosim — redzēsim. Bet, lūk, Jānis Rumps uz satikšanos ar Bahusu dodas dziļā slepenībā — trīs nedēļas gaidīts darbā un meklēts mājās, bet nekā — kā adata siena kaudzē. Varbūt iespundēts tukšajā pudelē un padarīts par — dzīnu? Ar laiku uzzināsim.

Cerības viēš tāds fakts, ka otrā ražošanas iecirkņa pārstāvis Žanis Sils sistemātiski pazūd (nelabais viņu zina, kur — atbild tuvākie paziņas) un atkal periodiski atrodas. Pastrādā nedēļas divas, pilns centības, un atkal no Žaņa ne vēsts. Tādas kā mēnešreizes cilvēks pārdzīvo...

Suņu briesmas

Stāsta, zosis izglābušas Romu, bet Riebiņus laikam pazudinās suņi. Maz tā, ka nezināmi elementi iekļūst no ciņūnienes, bet arī vietējie papildina šīs bezdarbnieku bandas. Maz ciematā palicis godīgu mājas sargu, kas savu iztīku nopelna ar riešanu. Tie tūp pagalmos, piesaitēti ķēdēs, paēduši. Bet pa ielām šaudās izgindūši un badīgie plūšķi, kranči, un visvisādi citi. Vakaros, kad uzlec mēness, izlien pagaudot, atcerēdamies labās dienas, kad bija mazi kucēni, dzīvoja siltumā kopā ar divkājainajiem, kalpoja par kustīgām rotālijām. Bet — izauga lieli un kļuva nevajadzīgi, fika izmesti uz ielas. Gaudo nu.

Atcerēdamies savas bērnu dienas, suņi par labdariem metas klāt bērniem, cenšas nolaizīt sejiņas. Bet mazais šos «komplimentus» nesaprot, pārbīstas un laiž valā skaļas raudas.

Tātad, lai Riebiņus nepiemeklētu gals, ir jāķeras pie ieročiem. Mūsu ciemata mednieki tādējādi varēs ietrenēties un nošaus arī kādu vilku. Pie reizes paglābs no briesmām lielus un mazus ciemata pilsoņus.

A. Z.

Redaktors A. RANCĀNS

